

ปฏิรูปการศึกษาปรับหลักสูตรตามท้องถิ่น ทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21

● นำเสนอเมื่อ 4 ก.ย. 2558

เมื่อไม่นานมานี้ “ศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ” ศูนย์วิจัยและพัฒนาเด็กและเยาวชน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าโครงการการบูรณาการพลังเด็กและเยาวชนกับพลังชุมชนท้องถิ่นในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนภายใต้การสนับสนุนจากสำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชนและครอบครัว สสส. จัดประชุมแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นตำบลบ้านขาว ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) บ้านขาว ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดบ้านขาว ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคูวา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และตัวแทนสภาเด็กและเยาวชนตำบลบ้านขาว ที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อ.ระโนด จ.สงขลา

“ศ.ดร.สมพงษ์” กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นตำบลบ้านขาว อาจเป็นโจทย์เล็กที่ทำหายของตำบลบ้านขาว แต่เป็นโจทย์สำคัญของประเทศ เพราะเรื่องการทำหลักสูตรท้องถิ่นให้เขาไปสูระบบโรงเรียนได้ ถ้าดำเนินการจนเกิดผลสำเร็จก็จะเป็นต้นแบบนำสู่การปฏิรูปการศึกษาของประเทศในอนาคต

เนื่องจากแนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาหลังจากนี้ จะเน้นการวางรากฐานเรื่องการสร้างคนดี ไม่เน้นคนเก่ง อีกทั้งทิศทางการศึกษาทั่วโลกให้ความสำคัญกับเรื่องจิตสำนึก จิตวิญญาณ แต่การศึกษาในประเทศไทยกลับสวนทางให้ความสำคัญกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ดังนั้น หากต้องการให้เด็กเป็นคนดี มีคุณธรรม ศีลธรรม ต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้และเขาไปสัมผัส เจาะลึกเรื่องศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญ

“ผมจะเดินหน้าทำเรื่องหลักสูตรท้องถิ่นอย่างจริงจังในระดับนโยบายส่วนกลาง ส่วนระดับท้องถิ่นได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตร 60:40 ประกอบด้วย 1.หน่วยงานเรียนรู้ (Unit) ตามที่ออกแบบ 2.เรียนครึ่งวัน ทำกิจกรรมครึ่งวัน โดยเนื้อหาหลักสูตร 40 เกิดจากบริบทของท้องถิ่น รากเหงา ประวัติศาสตร์ ซึ่งเด็กและเยาวชนในพื้นที่พัฒนาให้เป็นหลักสูตรเชิงบูรณาการในโรงเรียน ให้เด็กได้ออกจากระบบการศึกษาในรูปแบบเดิมที่เป็นลักษณะเรียนเพื่อไปแข่งขันกันสอบ แต่เด็กไม่มีราก ประวัติศาสตร์ ชุมชน ไม่คิดถึงบ้านไม่อยากกลับมาหาพ่อแม่ ดังนั้น ต้องทำให้เด็กกระหายการเรียนรู้ กระโจนเขาหาข้อมูล ศึกษาคนดว่า ตั้งใจให้ได้ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21”

“เรากำลังทำสงครามกับสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ลูกหลานเราจะรอดก็คน ดังนั้น ต้องนำหลักสูตรท้องถิ่นบูรณาการเขาไปในโรงเรียนให้เด็กได้เจอเจอชุมชน ครูจะไม่สอนหนังสือในห้อง แต่จะเป็นวิทยากรกระบวนการ ผู้นำการศึกษาที่ต้องฝังตัวอยู่ในชุมชน ทำให้โรงเรียนในชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งหลังจากที่ทดลองมา 3-4 ปี พบว่านี่คือโจทย์ของประเทศแต่จะทำอย่างไรกับระบบที่เป็นโครงสร้างเดิม ๆ เต็มไปด้วยตัวเลขข้อมูลและไม่เชื่อฟังความจริงทั้งหมด ของแท่งการศึกษามาแล้วแต่เราจะจัดการกับของปลอมทางการศึกษาอย่างไร และประเด็นสำคัญคือการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ช่วยกันพลิกโฉมการศึกษาไทย”

ขณะนี้ เด็กรอผู้ใหญ่จัดการทางความคิด เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่เป็นเรื่องที่ทำหาย ถ้ามองเชิงนโยบายสำคัญ เรากำลังมองหาการเคลื่อนไหว แต่มาเจออุปสรรค แต่เชื่อว่าขณะนี้สิ่งที่พยายามทำมายาวนานจะประสบความสำเร็จ เพราะข้างบนกำลังเปลี่ยนวิธีการคิด จะได้เห็นการลงมือปฏิบัติเสียที เราจะไม่โลกสวยในเรื่องการปฏิรูปการศึกษา ต้องเดินหน้าขับเคลื่อนการศึกษาเพื่อลูกหลานต่อไป

ที่มา [ประชาชาติธุรกิจ วันที่ 2 กันยายน 2558](#)